

Tekst: Johannes: 1: 29 en 2-12

1: 29 De volgende morgen kijkt hij:
daar komt Jezus tot hem
en hij zegt:
zie, het lam van God
dat wegdraagt de zonde der wereld!-

2: 1 Op de derde dag geschiedt er
een bruiloft
te Kana in Galilea;
Jezus' moeder is daarbij geweest.

2 Maar ter bruiloft geroepen wordt
ook Jezus
met zijn leerlingen.

3 Als er een tekort aan wijn komt
zegt Jezus' moeder tot hem:
ze hebben geen wijn!

4 Jezus zegt tot haar:
'(betekent dat) iets
tussen mij en u, vrouwe?'
mijn uur is nog niet gekomen!

5 Zijn moeder zegt tot de bedienden:
wat hij u ook zegt, doet het!

6 Er zijn daar
zes stenen watervaten opgesteld geweest,
naar het reinigingsgebruik van de Judeeërs,
inhoudend twee tot drie metreten.

7 Jezus zegt tot hen:
vult de watervaten met water!
Zij vullen ze tot bovenaan.

8 Hij zegt tot hen:
schept er nu wat uit
en brengt dat naar de tafeloverste!
Zij brengen het.

9 Maar zodra de tafeloverste het water proeft
dat wijn geworden is,
-en hij heeft niet geweten
vanwaar die was,
alleen de dienaars wisten het,

die het water hadden geschept-
roept de tafeloverste de bruidegom

10 en zegt hij tot hem:
iedere mens zet de goede wijn
éérst voor,
en wanneer ze flink gedronken hebben
de mindere;
jij hebt de goede wijn bewaard
tot daarnet!

11 Dit is het begin dat Jezus maakt
met de tekenen,
te Kana in Galilea;
zo openbaart hij zijn glorie en
gaan zijn leerlingen in hem geloven.

12 Daarna daalt hij af naar Kafarnaom,
hijzelf, zijn moeder, de broers
en zijn leerlingen,
en daar
hebben ze niet vele dagen verbleven.

Lieve mensen, gemeente van Christus,

Op de uitroep 'Ach was ik maar bij moeder thuisgebleven' zul je Jezus niet snel betrappen.
Zijn moeder meldt zich wel, en hoe... !

'Er was een bruiloft te Kana en ook Jezus' moeder is daar.' Ze is zo'n vrouw die we allemaal wel kennen..., zo'n regeltante, eentje die je zomaar te dicht op de huid zit. 'De wijn is op,' fluistert ze Jezus toe... Jezus is het zat, snauwt terug 'wat is er tussen jou en mij...', en dan volgt er geen mama of moeder, maar 'vrouw'. Afstandelijker kan niet, zo lijkt het. Alsof er nogmaals een navelstreng doorgeknipt moet worden. Soms is dat zo. Dan zijn moeders nog te zeer aan hun zonen, of dochters, gehecht. Het omgekeerde kan ook, dat kinderen nog te zeer aan hun moeders gehecht zijn. Als je met zo'n man of vrouw getrouwd bent... dan moet je die delen met de moeder...

Hier speelt het grote thema van hechting. Niet eentje in je been of buik, maar in je binnenste, je zielenleven of hart. We zijn als mensen gehecht aan elkaar, soms meer dan nodig, soms meer zelfs dan goed voor ons is. Als dat zo is, dan komt er vroeg of laat spanning of druk, en dan ineens, barst de bom. En dan zeg je dingen die je beter niet had kunnen zeggen... zoals Jezus zegt, *Wat is er tussen jou en mij, vrouw?* Je kunt die vraag beantwoorden met: te weinig ruimte. De kunst van de gezonde relatie is de kunst van de goede ruimte. Niet te weinig en

niet te veel. Een krant berichtte gisteren dat het meeste geweld dat vrouwen treft huiselijk geweld is. Ruimte, zeker veilige ruimte, is de engelbewaarder van respect voor elkaar.

Eén van de wezenlijke dingen van geloof is, dat het iets met onze hechting doet. Geloof kan ons helpen om het bezette innerlijk vrij maken van wie of wat je steeds weer bezet. Je kunt zo door elkaar bezet worden, dat je er bezeten van raakt en dat zelfs geweld op de loer ligt.

Geloven in God scheidt, als het goed is, geestelijk leven, dat ons wil helpen om weer onbezet te worden. Dat er weer leefruimte komt, op kleine en grote schaal. Het geheim? Ik citeer de Tsjechische theoloog Tomas Halik, die hierover schrijft in *Raak de wonden aan*: "Je aan niets in de wereld binden en je met niets geheel identificeren, 'arm' blijven, of te wel innerlijk vrij." (einde citaat) Het is makkelijker gezegd dan gedaan, maar toch is het onze bestemming, innerlijk vrij-zijn, sterk en moedig leven. Onthecht worden, geest van God toelaten...

Het beeld van wat er gebeurt als we geest van God worden is dit: We zijn als die zes lege stenen watervaten. Jezus zegt: *Vul ze met water, vol tot boven toe*. De dienaar scheidt ervan en water is goede wijn geworden... Als daar in die vaten met water Gods geest en woord in komen, dan verandert water in wijn..., dood in leven, benauwdheid in innerlijke vrijheid en ruimte.

We zijn intussen met elkaar op een bruiloft in Kana. In Kana klinkt Kanaän door. Het land vol belofte, waar de druiventrossen het weldadige klimaat weerspiegelen. Bijbels is Kanaän de wereld van de koopman. En de koopman staat hiervoor: voor wat hoort wat, handjeklap. In die wereld van bieden en loven komt Jezus. Ook zijn moeder is daar. En daar op die bruiloft speelt moeders een hoofdrol.

Voor we naar haar gaan eerst nog even iets over de plaats Kana. Kana ligt in het Galilea van de heidenen. Het is een plaats op de kaart van Israël. Er zijn daar zelfs twee Kana's, vertelde een gids me eens tijdens een reis door Israël. Omdat het eigenlijke Kana op een voor toeristen zo onhandige plek lag, hebben ze gewoon nog een Kana gebouwd, dat meer op de route ligt. En het gekke is, zei de gids, al weten mensen dit, als je ze meeneemt naar die plek en vertelt over waar Jezus water in wijn heeft veranderd, dan geloven de toeristen dat ze op de goede plek zijn, zelfs als ze weten dat het nep is. De mensheid laat zich graag voor de gek houden. Wat is waarheid eigenlijk ook, en wat doet het ertoe wat de waarheid is... Als we maar iets beleven..., als het maar leuk is, als het maar.... Maar iets in die mentaliteit is ziekmakend, en dat weet de Evangelist die het verhaal vertelt van de mens die van zichzelf zegt dat Hij de weg, de waarheid en het leven is.

De wijn ontbreekt, zegt Jezus' moeder. Wat weerhoudt Johannes ervan haar bij de naam te noemen? Deze Vrouwe komt twee keer voor in zijn Evangelie. Hier en aan het einde, bij het kruis. Beide keren spreekt hij van Vrouwe en van de moeder van Jezus. Het is om zo Jezus nog

beter als de verheerlijkte zoon te kunnen portretteren. Hij is zoon van de vader en zoon van de moeder, zoon van God en mensenzoon. Zo tilt Johannes - de vertellen van heel goed nieuws - Jezus op het niveau van de ware mens als beeld van God: menskind en kind van God. Waar die twee in ons mensen samenkomen, verandert water in wijn, telkens weer als er in ons verbinding komt tussen ons innerlijk en Gods geest. En de veroorzaker van deze geestelijke reactie is het woord, is de taal van God...

Oef, we gaan te snel. Want het kan ook heel anders gaan in ons leven. Dat de wijn op is en dat de bruiloft van ons leven in het water valt...

De wijn is op. Wat is er mis met die opmerking? Dat is toch attent van Maria, zou je zeggen. Ze lijkt alleen maar te zeggen wat ze ziet of hoort. Niet persé. Want, zoals u en ik weten, wat je zegt is de helft van het verhaal. Het gaat er nog meer om *hoe* je het zegt en *hoe* het intussen in je hart is.

Hoe dan ook: *De wijn is op.* Een Fryske collega preekte hier ook eens over. Ik citeer: "Ik sei doe dat foar in man en frou dy't spul hawwe, by wize fan sprekken, de wyn efkes op is." Deze collega vond het leuk, schrijft ie, dat hij iets van zijn preek terugkreeg. Een week later fietst hij door het dorp en ineens roept een vrouw hem toe: "Dumny, de wyn wie by ús fan 'e moarn op!" Ze lachte erbij, dus hij hoefde niet bij het stel op huisbezoek.

Zonder gekheid. Dat de wijn op is wil zeggen: de vreugde is weg, de vreugde van het leven en van de relatie. Bij veel mensen is de wijn op, korter of langer. In heel veel relatie of beleving van jezelf merk je dat de wijn verschaalt, bitter wordt of zuur, of het is een waterige boel. Kan dat levenswater in wijn veranderen?

Ja dat kan. Als de Bijbel niet alleen opgaat, maar wij er open voor staan en we in ons hart merken dat het woord ons raakt, aanspreekt opwekt, kracht geeft en als we bang zijn moed geeft en als we dwalen, en als we onverschillig zijn er liefde dankzij die boodschap in ons komt.

Intussen is het stil op de bruiloft. Jezus' moeder reageert niet op Jezus. Gezonde hechting, zo lijkt het. Ze laat bij Jezus wat hij zegt. Alsof ook hier, net als eerder bij de engel Gabriel, zij zijn de woorden uit den hoge in haar hart bewaart. Ze laat zich niet van de wijs brengen. Ze is wijs. En zegt tegen de bedienden: *wat hij ook zegt, doe het.*

Voor die bedienden staat ons woord diaken. En zoals het echte diakenen betaamt, doen zij wat Jezus hen opdraagt. *Vul de zes vaten met water.* Ze doen het, zonder morren, zonder meer. Zes vaten staan voor de mens en het menselijke. Die vaten van steen zijn met water gevuld, met tijd van leven... wil dat zeggen. Maar hoe geef je tijd kwaliteit, hoe verandert water in wijn? Als dat water in aanraking komt met Jezus verandert het... Dat onthult deze bruiloft te Kana ons. Hier komt aan het licht wat Jezus brengt, wat zijn blijvende waarde en betekenis is voor de mensheid.

Schept er nu wat uit en brengt het naar de hofmeester - eigenlijk staat er voorganger- ... Ja dat staat er, de voorganger moet het proeven... Het gaat hier allang niet meer over een gewone bruiloft... Het gaat hier over het dienen van leven en het bedienen van het woord van God. De voorganger, die moet deze wijn smaken. Die moet Gods Woord proeven, Gods woord bedienen aan de gemeente. Voorproeven en u laten mee-proeven.... Deze wijn, die niet uit de fles komt, - kwam ze dat, dan was het voor menig mens eerder wenselijk dat wijn in water veranderde. Deze wijn komt echter uit dit heilig boek, dat ons onze harten en onze levens van een waterig gebeuren kan veranderen in een smaakvol leven vol van geestkracht van God. Deze bruiloft is die tussen God als bruidegom en ons als bruid. Zijn Woord verandert levens, schept vrije en open leefruimte, maakt, waar nieuw begin onmogelijk lijkt, nieuw begin mogelijk, ons in het weerloze weerbaar maakt.

Concreet. Afgelopen woensdag vertelden Maaïke en Jeanet in een volle Rank van hun reis naar Rwanda, waar ze projecten van Kerk in actie bezochten. Ze hoorden daar verhalen en zagen beelden van de pas 25 jaar geleden opgelopen trauma's van de genocide. Ze hoorden en zagen hoe beulen en slachtoffers elkaar nogmaals troffen. En ze hoorden en zagen met eigen ogen, dat dit alleen maar mogelijk was dankzij de bemiddeling van de hofmeester taal van de Bijbel, een taal aanreikte die bitter-water toch in jong belegen wijn wist te veranderen.

Ook in het minder extreme leven kan dit wonder plaats vinden. Als wij ons verbinden met die ene gast en zijn moeder, die samen verder gaan, en wij met hen, al lezend en levend.

Die ene gast van wie het Evangelie zegt:

**Zie, het lam van God
dat wegdraagt de zonde der wereld!-**

Amen